93414 ـ زکات مالی که در اثنای حَول به دست آمده است

سوال

آیا حساب مقدار زکات مال باید هنگام رسیدن آن به حد نصاب باشد یا در صورت سر رسیدن حَول؟ اگر مقدار مال هنگام رسیدن به حد نصاب ۱۰هزار باشد و پس از فرا رسیدن حَول به ۵۰هزار برسد، باید بر اساس کدام یک از این دو مبلغ زکات بدهد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

برای وجوب زکات اموال نقدی دو چیز شرط است:

نخست: رسیدن به حد نصاب.

و دوم: مرور یک حَول (یک سال قمری) بر آن حد نصاب.

حال اگر آن مال کمتر از حد نصاب باشد زکات در آن واجب نمی‌شود.

و اگر آن مال به حد نصاب برسد و یک حول، یعنی یک سال قمری (هجری) از وقت به حد نصاب رسیدن بر آن بگذرد، آنگاه زکات واجب می‌شود.

حد نصاب زکات معادل ۸۵ گرم طلا یا ۵۹۵ گرم نقره است. و مقدار واجبی که باید به عنوان زکات بدهد، یک چهلم (2.5%) است.

ثانیا:

اگر مال به نصاب رسیده باشد و مثلا ۱۰۰۰ [ریال] باشد، سپس در پایان حول به ۵۰۰۰ برسد چگونه باید زکاتش را بدهد؟

در این باره تفصیل است:

۱ـ اگر این افزون شدن از اصل این پول [یعنی همان ۱۰۰۰ اولی] به دست آمده باشد به این صورت که آن هزار سرمایه‌گذاری شده باشد و چهار هزار دیگر از این سرمایه‌گذاری به دست آمده باشد، در این صورت در پایان حول، زکات همهٔ این مبلغ را می‌دهی، زیرا سود، تابع اصل سرمایه است.

۲ـ و اگر این اضافه از اصل آن هزار به وجود نیامده و بلکه از راه دیگری مانند میراث یا هدیه یا فروش چیزی دیگر به دست آمده یا دیگر موارد، برای آن یک حَول جدید در نظر گرفته می‌شود که از روز به دست آمدن آن مبلغِ اضافه حساب می‌شود. اما اگر خواستی زکات آن را نیز زودتر به همراه آن هزار بدهی، اشکالی ندارد.

۳ـ همچنین ممکن است این اضافه به تدریج به دست بیاید، مانند مالی که شخص از حقوق ماهیانه‌اش پس انداز کرده باشد. مثلا در یک ماه ۵۰۰ ریال و در ماه دیگر ۱۰۰۰ ریال، تا آنکه در پایان حول ۴۰۰۰ ریال داشته باشد. در این حالت تو اختیار داری که زکات همه را همراه با حول آن ۱۰۰۰ ریال نخست بدهی و به این ترتیب زکات پولی که حَولش کامل نشده مُعَجَّل است (زکات آن زودتر داده شده)، یا می‌توانی برای مال به دست آمده یک حول جدا در نظر بگیری اما این به نوعی دشوار است زیرا در این صورت در یک سال چند بار زکات خواهی داد.

والله اعلم.